

NUMMER 9

Oprørsk af natur

18. september 2020 af [Thomas Ole Brask Jørgensen](#)

0

HCØ – KAMPEN OM VIDENSKABEN

999999

Forfatter: Henrik Prætorius
Tegnere: Niels Roland & Peter Snejbjerg
Farvelægning: Angelica Inigo
Forlag: Cobolt & Videnskabernes Selskabs forlag
Form: 72 sider i farver, hardcover
Vejl. pris: 199,-
Udgivelsesår: 2020
Udgivelsesland: Danmark

HCØ – kampen om videnskaben er ikke kun en empatisk og rørende historie om Hans Christian Ørstedes liv og bedrifter. Den udmærker sig også ved sin fortælleform, der med spring frem og tilbage i tiden tydeliggør, at fortidens hændelser har stor betydning for nutiden, og at fremtidens hændelser ikke er sket endnu.

Alt tegnede så lyst for unge Ørsted før dengang I Napoleons Nationalinstitut i Paris i 1803. Det var ikke blot lykkedes ham at blive farmaceut, han var også blevet doktor i naturfilosofi og havde så småt skabt sig et navn blandt franske naturvidenskabsfolk. Det havde en studierejse og venskabet med den vovede tyske kemiker Johann

Wilhelm Ritter bidraget til. Den naturvidenskabelige verden lå åben foran ham.

Men så kom Ritters teori om Jordens to elektriske poler i vejen. Det lykkedes ham ikke at eftergive Ritters teori foran cremen af fransk naturvidenskab, og hans naturfilosofiske tanker blev sendt i skammekrogen. Men Ørsted nægtede at give op, og med nederlaget i Paris opstod kampen for en fiks naturfilosofisk idé, der bed sig fast i Ørstedes sind. Alt i verden skyldtes én eneste dynamisk kraft: ånden i naturen. Han ville tilbagevise atomisternes påstand, at verden består af mikroskopiske kugler, der påvirkes af naturkræfter og væsker.

Som læser bliver vi i *HCØ – kampen om videnskaben* kastet ind i handlingen, med en kort indledning og et tilbageblik. Fra Ørstedes fiasko i Paris tilbage til hans tid som studerende i København. Vi følger ham i diligencen på vej hjem til Danmark, hvor vores hovedperson tænker over hvad der gik galt, falder i søvn og ser i drømmen tilbage på de begivenheder, som har haft stor indflydelse på den situation, han står i.

Med rejsen tilbage i tiden får vi indsigt i de videnskabelige og filosofiske strømninger fra bl.a. Immanuel Kant og Friedrich von Schelling, som inspirerer Ørsted i 1790'erne. Vi ser ham som studerende opleve en dansk universitetsverden, som ikke udvikler sig, mens han selv er drevet af en nysgerrighed efter at komme til bunds i de kræfter, der styrer verden. Det bringer ham ud på en rejse til Tyskland og Frankrig, hvor han bliver inspireret af Ritters eksperimenter med elektricitet og kemi, og til at finde et slægtskab mellem naturkræfterne og i særdeleshed en forbindelse mellem elektricitet og magnetisme. Selvom han fascineres af franske atomisters metodiske grundighed, er han overbevist om, at deres teori er det rene vrøvl.

Balancerer flot mellem formidling og underholdning

Netop det at holde fast i det, man tror på, når andre tvivler eller griner, er den indgangsvinkel, som journalist og mangeårig videnskabsformidler Henrik Prætorius har valgt til at drive fortællingen om Ørsted frem.

I samarbejdet med de to erfarne og kendte tegnere Niels Roland (som mange kender fra videnskabsriben *Kloge hoveder* og børnetegneserien *Nøglevogterne* i Weekendavisen) og Peter Snejbjerg (omfattende tegnearbejde for det amerikanske forlag DC Comics), er der lagt vægt på at formidle den konflikt, der rasede i videnskaben i begyndelsen af

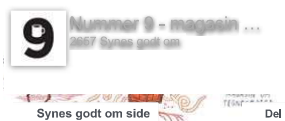
SØG

 Søg

NYESTE KOMMENTARER

- Jørgen Hegh til [Action til en rolig aften](#)
- Jakob Albrethsen til [Samlerens Udfordringer del 1: Jeg tror faktisk I er samlere, Supersnak](#)
- aarestrup til [Action til en rolig aften](#)
- Kristian Bang Larsen til [Det udkommer i oktober](#)
- Thomas T til [Jack Kirby forlod Marvel, og SÅ kom karrierens højdepunkt](#)

FIND OS PÅ FACEBOOK

Vær den første af vennerne, der synes godt om dette

Nummer 9 - magasin for tegneserier

Lykkedes "Den magiske spinel" med at være både museumsformidling og en medrivende fiktionsfortælling?

NUMMER9.DK
En mystisk historie - Numm...
 Den magisk spinel vil formidle hist...

SENESTE INDLÆG

Grønne Lygte er en genial science fiction-idé

14. oktober 2020 0

En mystisk historie

6. oktober 2020 0

Samlerens Udfordringer del 1: Jeg tror faktisk I er samlere, Supersnak

4. oktober 2020 1

En ny Vej

4. oktober 2020 0

Hasse og jagten på det gode liv

3. oktober 2020 0

ivrig efter at formidle sine naturfilosofiske anskuelser ud til københavnernes.

Det kræver selvsagt mange informationstunge talebøbler og docerende visualiseringer af Ørstedes ofte komplicerede ideer at bringe læseren frem til 1820, hvor han høster frugten af sin indsats, og gør en af de vigtigste videnskabelige opdagelser nogensinde. Men det gør ikke noget, for de er ganske morsomme og udtryksfulde – salige Claus Deleuran har ikke levet forgæves – og brillerer med en flot og enkel farvelægning af Angelica Inigo. Særligt de afsluttende sider, hvor Ørsted er på vej til de evige videnskabelige jagtmarker, går lige i hjertekulen.

Det får mig til at tænke på, om Henrik Prætorius har læst Immanuel Kant – hvis moralfilosofi jo netop præger Ørstedes menneskesyn – og ladet sig inspirere af filosofens syn på venskab som et idealt udtryk for den maksimale, gensidige kærlighed? For både tekst og illustrationer synes klart at fremhæve et ubrydeligt bånd mellem Ørsted og Ritter, etableret og formet af gensidig tillid og respekt.

I det hele taget synes *HCO – kampen om videnskaben* at være resultatet af et samarbejde, hvor bidragsyderne i fællesskab rammer en helstøbt stil, som gør historiefortællingen harmonisk og håndgribelig. Synergieffekten er bestemt til at få øje på.

Biografier af høj klasse

HCO – kampen om videnskaben er den anden store tegneseriebiografi om Ørsted, der er udkommet i 2020 i anledning af 200-året for Ørstedes opdagelse af elektromagnetismen. Og *HCO – kampen om videnskaben* og *Ørsted – han satte strøm til verden* komplementerer hinanden.

Den overordnede historie er naturligvis den samme, men de angriber stoffet på forskellig vis. Således er der med førstnævnte tale om en forskerbiografi, som går mere i dybden med Ørstedes følelsesliv og bruger utraditionelle virkemidler, mens sidstnævnte er mere traditionel i en utraditionel opsætning.

Begge udgivelser understreger tegneseriens bredde og gennemslagskraft. Både som underholdning, og som vidensformidling, er de begge af høj klasse.

9 VI ELSKER TEGNESERIER
– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

Danske Tegneserier,
 Elektromagnetismen,
 Forlaget Cobolt,
 Historiske tegneserier,
 Videnskabernes Selskabs forlag

DEL PÅ [f](#) [t](#) [@](#) [G+](#) [in](#) [t](#) [✉](#)

Thomas Ole Brask Jørgensen

Historiker med stor kærlighed til tegneserier og grafiske romaner som rammer den rigtige balance mellem underholdning, alvor og kreativ historiefremidling.

FORRIGE ARTIKEL

[Det gode overmenneske, eller da Superman\(d\) kom til Danmark](#)

NÆSTE ARTIKEL

[Action til en rolig aften](#)

